

Disruptieve Burgermacht leidt tot noodzaak Civil Leadership

Lezing voor Leergang voor de Voorzitter

Toezihtsacademies, Amersfoort 10 maart 2020

Dr. Steven P.M de Waal

@stevendewaal

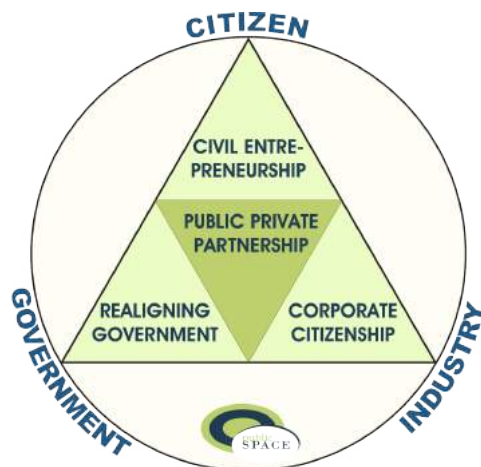
www.publicspace.nl

Denktank Public Space Foundation (sinds 2004)

Alle internationale kenmerken van een Denktank:

- Private for Public
- Ideologisch en missie-gedreven
- Onafhankelijke positie en denken
- Mix van bestuurlijke invalshoek en (academische) reflectie en onderzoek op werkelijke strategische frontlinies
- Intelligente en Intellectuele bijdrage aan publiek debat

Kernconcept © (2000, tevens basis van 'maatschappelijke onderneming'*)

KERNMISSIE Public S.P.A.C.E.:
 Strategies for **Public And Civil**
 Entrepreneurs
 Stimuleren en bevorderen van
maatschappelijk ondernemerschap en
actief burgerschap

*

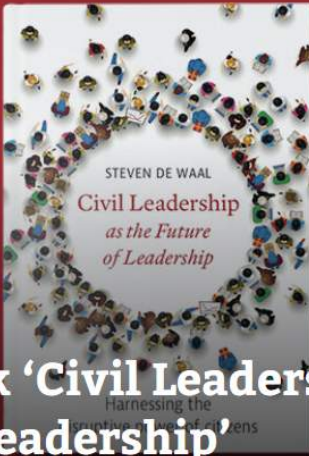

Actieve website (www.publicspace.nl en www.publicspace.eu) met agenda, blogs, Twitter en open toegang tot intellectueel archief

Thema's ▾ Agenda Publicaties Over Steven de Waal Over PSF

Public Space Foundation is een onafhankelijk denknetwerk ter bevordering van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap. Steven de Waal is de oprichter en drijvende kracht achter dit netwerk.

Publicaties

STEVEN DE WAAL
*Civil Leadership
as the Future
of Leadership*
Harnessing the
disruptive power of citizens

© 2 februari 2019

Nieuw boek 'Civil Leadership as the Future of Leadership'

Strategische analyse van disruptief burgerschap: beschikbaar via Amazon

Maatschappelijk leiderschap

© 1 februari 2019

Boeklancering in Nederland: disruptie van democratie en politiek dreigt

Disruptief burgerschap

© 28 januari 2019

Commissie Remkes: Binnenhof kijkt naar binnen

Over Steven de Waal

Dr. Steven P.M. de Waal is keynote speaker, auteur en

Twitter

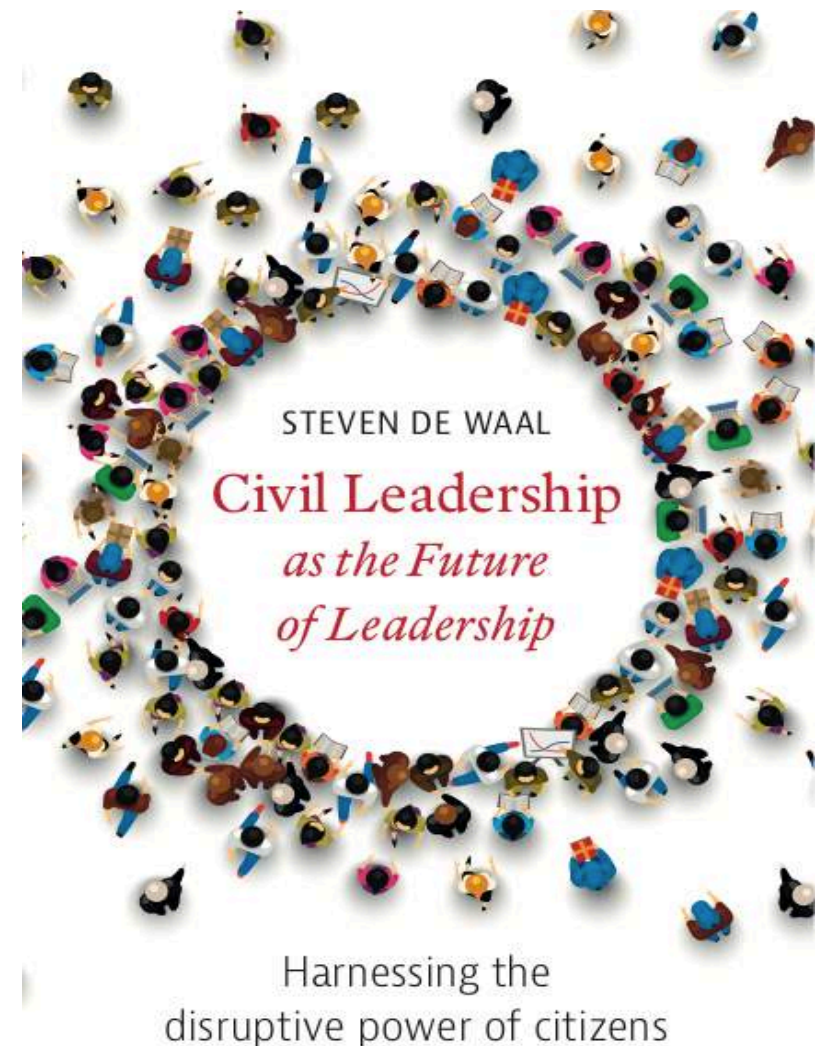
Met de polder gaat er natuurlijk ook wat onderuit: tijdig en rationeel overleg, bijvoorbeeld over de toekomst van de polder.

Laatste boek: 'Civil Leadership as the Future of Leadership', Amazon.com 2018*

- **Digital Civil Revolution**
- **Disruption is not restricted to markets.** It totally transforms the media landscape, public opinion, political debate, and the roles of industry and the state towards citizens.
- **Special kind of civil leadership** needed to harness this new civil power that can disrupt the public domain.

2 grote lijnen:

- Strategische analyse:** hoe verandert de nieuwe digitale technologie de mensheid, het samenleven, de communities en dus ook de politiek, democratie en publieke dienstverlening
- Het enige strategische antwoord: een **nieuw publiek leiderschap, civil leadership**, van 'one of us, citizens'

* Uiteraard ook Managementboek.nl, Bol.com en overige reguliere (online) boekhandels wereldwijd

Hoofdlijn

- I. Noodzaak van **Strategische Intelligentie**
- II. Nieuwe strategische context: **#DigitalCivilRevolution leidt tot disruptieve macht van burgers**
- III. Noodzaak nieuw publiek leiderschap: **Civil Leadership**
- IV. Goed nieuws: past goed bij Nederlands publiek/privaat model van **maatschappelijke onderneming (De Waal, 2000)**
- V. Effect op **Corporate Governance en RvT/RvC**

I. Nu noodzaak

Strategische Intelligentie

(want disruptie en digital civil revolution)

Strategie

Meer uit een situatie halen dan de (ongelijke) machtsverhoudingen voorspellen (beating the odds)

Gaat terug op machiavellian intelligence van primaten (op niveau van individu en groep met omgeving)

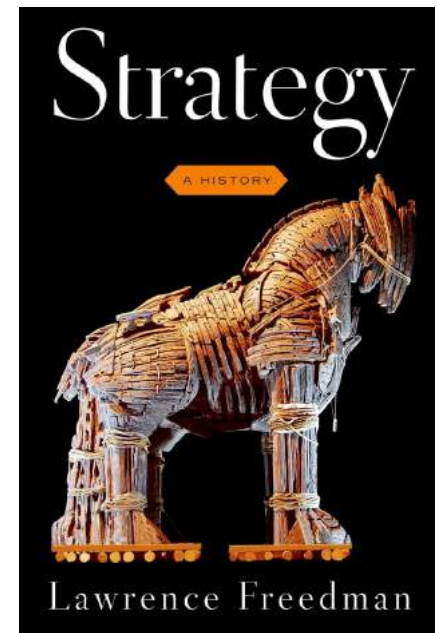
Belangrijke competenties:

- Futuring
- To think ahead
- Strategemen (slimme tactische stappen die strategie realiseren) (Sun Tzu, Odysseus)
- Benutten conflicten en smeden allianties
- Op organisatieniveau: alignment, flexibiliteit, gehoorzaamheid, organiseren lokale slimheid

Gaat om strategisch management, veel verwarring met strategische planning.

Plan ≠ Strategie. In strategische termen kan een strategische plan zelfs hinderen

Kernkwestie: **hoe belangrijk is 'de strateeg' & strategisch gedrag in frontlinie(s)?**

Misverstanden

Strategie = Strategisch plan*

Strategie = Abstract, rationeel, zakelijk

Strategie = Vooral gericht op opdrachtgevers of kapitaalverschaffers

Mijn perspectief:

Strategisch management is cruciaal

De persoon en strategische positie van de strateeg**

Strategic Intent

Who's on the bus?***

KERN: ZONDER DOEL GEEN STRATEGIE

* Kritiek op misverstanden van strategische planning al bij **Mintzberg** '*Strategie Safari*' (2008!)

** **Sun Tzu** '*Art of War*' (ca. 500 voor Christus!)

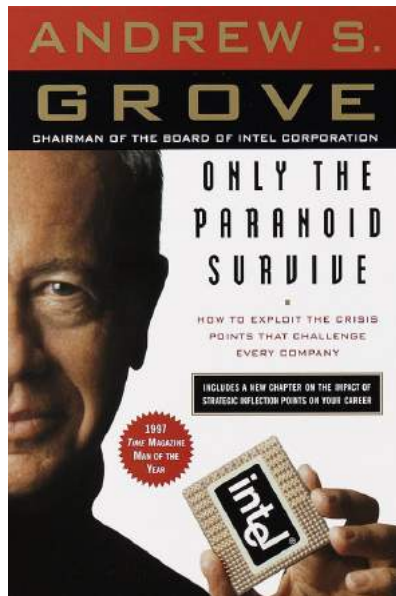
*** **Collins** '*Good to Great*' (recenter)

Strategie gaat uiteindelijk om een glazen bol

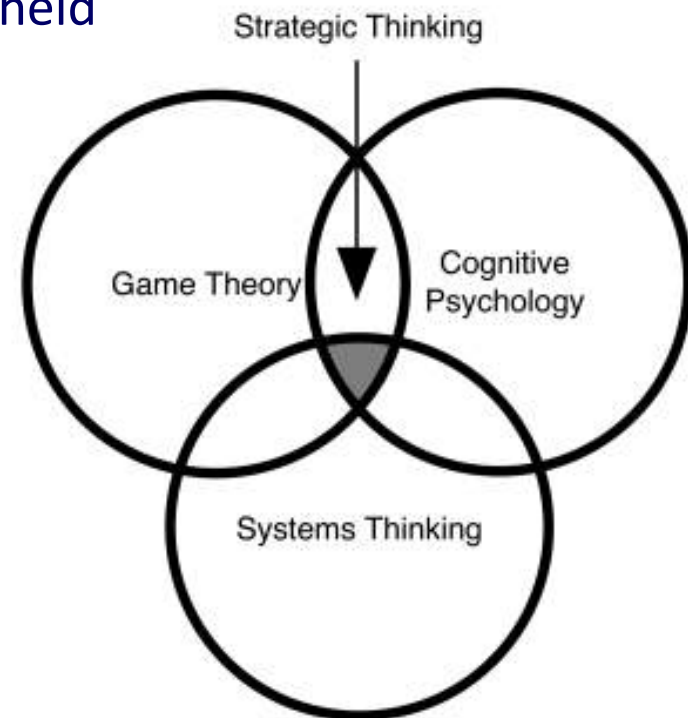

Kernkenmerken strategisch denken*

- a. **Cybernetisch:** verschillende factoren, in hun veronderstelde ontwikkeling en hun mogelijke interacties, leidend tot een mogelijke uitkomst
- b. **Futuring:** dromerig en paranoïde naar voren kunnen kijken
- c. **Slim/Listig:** zien en inschatten welke kansen en contexten geschikt zijn voor opportunistisch & handig handelen naar gelegenheid

Vergelijkbare elementen
(in: Olson Simerson 2015):

* Zie: <https://www.linkedin.com/pulse/strategisch-denken-cybernetisch-futuring-slimmig-steven-p-m-de-waal>

II.

#DigitalCivilRevolution

**leidt tot geheel nieuwe
strategische context:
Disruptieve macht
burger(s)**

Disruptie is belangrijkste term in strategieliteratuur

Concurrentie tussen platforms, ten koste van 'pipeline'-ondernemingen

Nieuwste definitie: toetreders van buiten reguliere markt door innovatieve rechtstreekse toegang tot doelgroep en hun wensen. Directe ruil en communicatie is sleutel

End-to-end model (van grondstof naar verwerking naar eindproduct/dienst naar klant) is tweederangs; nieuwe grondstof in economie en concurrentieslag is data

Kenmerken:

- Gebruik grote informatie- en communicatiekracht 'at the fingertip', wereldwijd, massaal bereik (Industriële Revolutie 3.0)
- Het is nog steeds een markt. Concurrentie nu tussen platforms. Succesfactoren: sympathie, community, toegang, hands on service, eigen regie gevoel
- Enorme directe ruil- en communicatiecapaciteit
- Bezit is dus niet langer voorsprong, vaak achterstand (voorbeelden Uber en Airbnb)

Platformeconomy has already won

LARGEST GLOBAL COMPANIES IN 2018 VS 2008:
SEVEN OUT OF TEN ARE NOW BASED ON PLATFORM BUSINESS MODELS

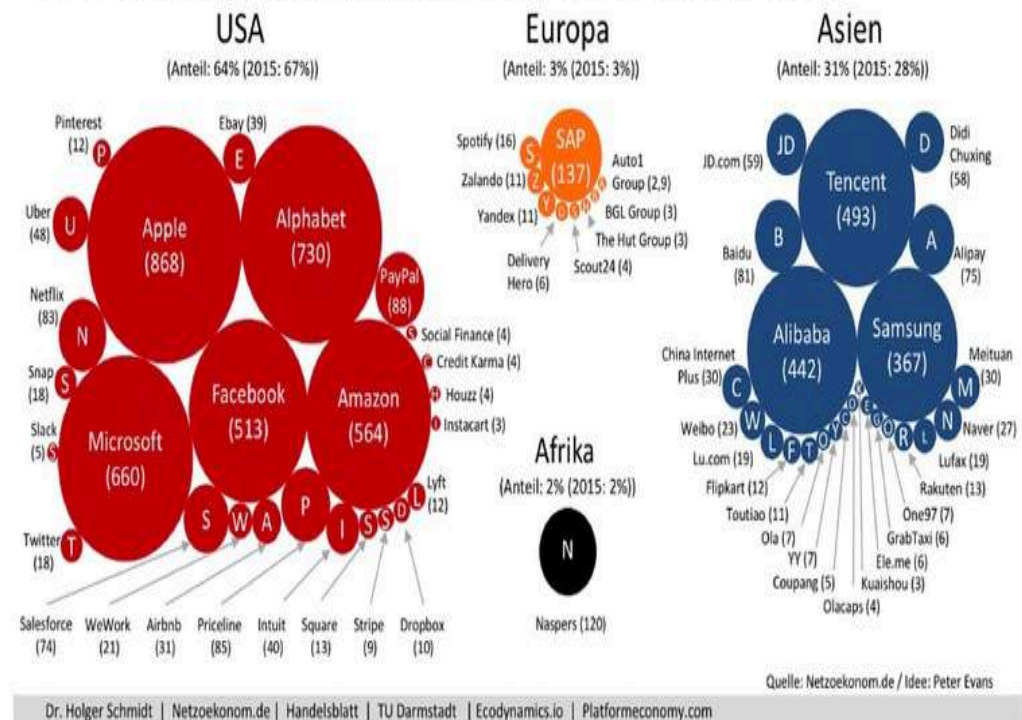
2018				2008			
RANK	COMPANY	FOUNDED	US\$bn	RANK	COMPANY	FOUNDED	US\$bn
1.	 *	1976	890	1.	 PetroChina	1999	728
2.	 *	1998	768	2.	 Exxon	1870	492
3.	 *	1975	680	3.	 GE	1892	358
4.	 *	1994	592	4.	 中国移动 China Mobile	1997	344
5.	 *	2004	545	5.	 ICBC	1984	336
6.	 腾讯 *	1998	526	6.	 GAZPROM	1989	332
7.	BERKSHIRE HATHAWAY	1955	496	7.	 Microsoft	1975	313
8.	 *	1999	488	8.	 Shell	1907	266
9.	 Johnson & Johnson	1886	380	9.	 SINOPEC	2000	257
10.	J.P.Morgan	1871	375	10.	 AT&T	1885	238

* Companies based on the platform model

Sources: Bloomberg, Google

The imbalance of platform economy

The 60 most valuable global platforms in billion USD on December 31, 2017

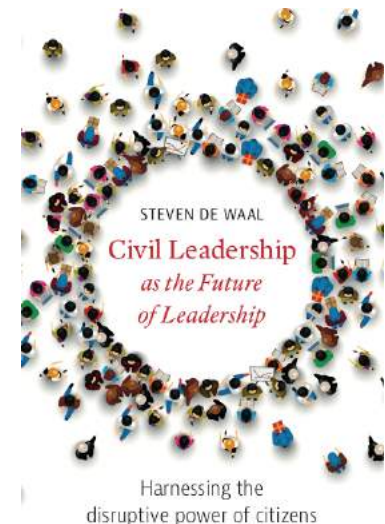
Dr. Holger Schmidt | Netzoekonom.de | Handelsblatt | TU Darmstadt | Ecdynamics.io | Platformeconomy.com

Also theme Issue of Harvard Business Review, April 2016

De #DigitalCivilRevolution creëert een nieuwe strategische arena: it's not technology, stupid, it is mentality and training*

1. Publieke opinie is voortaan van en door het publiek zelf
2. Er staat een permanente publieke tribune 'aan', waarop burgers zelf agenderen, informatie zetten en meningen vormen
3. Er is een nieuw medialandschap met een nieuw 3^e mediakanaal (naast traditionele TV/radio en papieren pers, met hun eigen online varianten) **van en door iedere burger zelf** (waarop politici, celebrities en bestuurders zich ook (moeten) vertonen, maar als '**one of us, citizens**').
4. De organisatiekracht van burgers onderling is enorm vergroot & versneld en hun training leidt ertoe dat ze dat ook uiten en inbrengen, naar politiek & naar publieke diensten

* Samenvatting in Platform O, 6 maart 2020: platformoverheid.nl/nieuwe-publieke-arena-vraagt-om-leiderschap/

Kenmerken nieuwe strategische arena (2)

- a. ***Battle for the eyeballs:*** Aandacht is schaars en is niet langer gegeven. Bestaande media moeten in deze nieuwe concurrentie voluit meedoen en zijn niet langer passief 'doorgeef'- kanaal.
- b. ***Iedereen is (amateur-) journalist*** (oude manipulaties vanwege onderlinge afhankelijkheid politiek en pers verdwijnen)
- c. ***Derde directe kanaal gaat winnen in agendasetting, debat en kandidering politici*** (disruptie democratie)
- d. ***Er is permanent referendum*** (politiek gaat hoogstens over juridische status van staats-referenda)
- e. ***Tribune eist theater & performance & zichtbaarheid & retorische skills*** (vooral overtuiging, charisma, persoonlijkheid en geloofwaardigheid) **vanuit de juiste houding: civil leadership!**
- f. ***Organisatiemacht en opiniemacht van burger massaler, sneller en zichtbaarder***

Te behandelen effecten:

1. Disruptie Democratie

- a. De voorspelbare variant ('kleine' disruptie): Runner-ups winnen verkiezingen dankzij platformtechnologie en dus disruptie van recruitering- en selectiefunctie politieke partijen
- b. De structurele variant ('grote' disruptie): Politieke arena gaat op in algemene publieke arena, strijd om publiek leiderschap wordt ruimer: meer 'private-for-public' leaders

2. Disruptie Publieke Dienstverlening: meer keuze, meer zeggenschap, meer co-productie, meer coöperaties en zelforganisatie burgers

1^e Effect:

Disruptie van Democratie

**a. 'Kleine' (voor de hand
liggende) variant:**

Runner-ups winnen verkiezingen.

**Disruptie van recruterings- en selectiefunctie
politieke partijen**

Bewijs van Disruptie van Democratie: de runner-ups nemen het vanuit platforms over

Still stronger case: Victory Macron (2017)

Step 1: Initiate a new party, 5 months before election

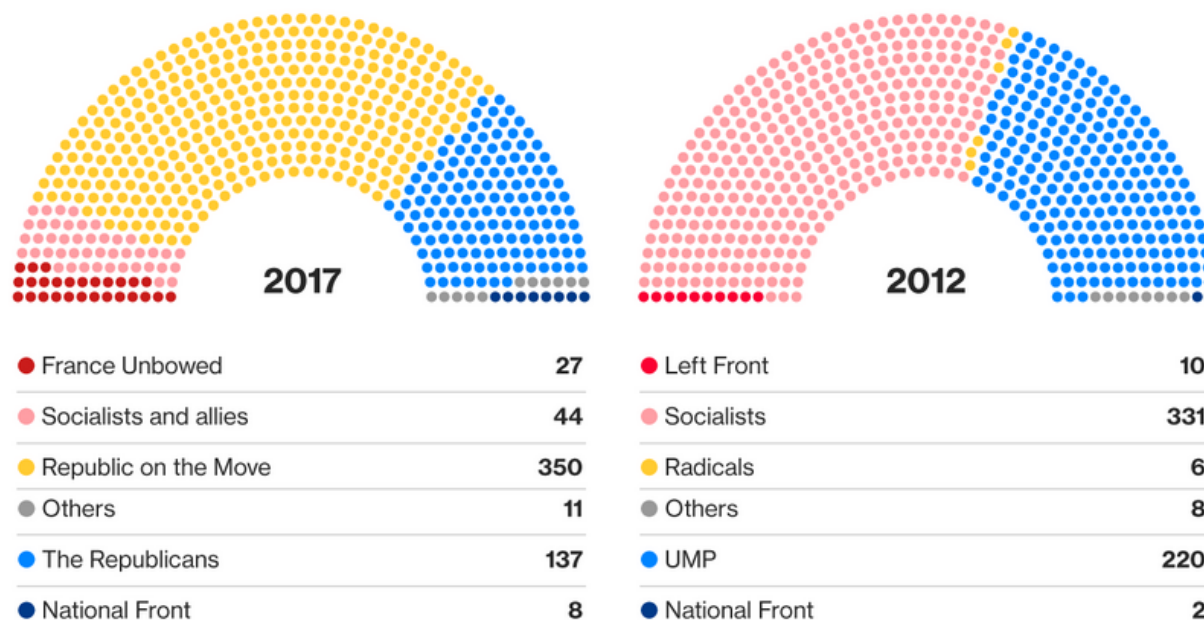
Step 2: Big electoral victory with new list of politicians, avoiding professional politicians

My analysis: people knew by the permanent public grandstand that their vote for Macron would not be a lost vote!

Macron's Landslide

Republic on the Move and its allies won 350 out of 577 seats in France's lower house

Source: Interior Ministry

Bloomberg

Deze politicus had het dus eerder door dan de competitie

Disruptie van Democratie

b. ‘structurele’ variant:

**De politieke arena gaat op in een
breder en opener publieke arena:
runner-ups naar publiek leiderschap
toenemend ook ‘private-for-public’-
leaders**

Verdere uitleg in blog: <https://publicspace.nl/the-unfortunate-disruptions-of-democracy-and-the-fortunate-opening-of-the-public-arena/>

Er zijn nog steeds hoopgevende voorbeelden (en ik verwacht dus steeds meer)

Leoluca Orlando: burgemeester Palermo verwelkomt asielzoekers

Flavia Kleiner: winnaar Zwitsers referendum tegen rechts-extremisten

Marjan Minnesma: via Urgenda rechtszaak het kabinet onder druk rond klimaatdoelstellingen

Greta Thunberg: stem van jeugd inzake klimaat

Maatschappelijk leiders vaak in heftige publieke debatten (uit mijn promotieonderzoek), o.a.

Ds Visser: verslaafdenopvang

Piet Boekhoud: vernieuwing ROC
Rotterdam

Echtpaar Sies: oprichting Voedselbanken

Mei Li Vos: oprichting Alternatief Vakbond

Leon Bobbe: Te Huur & Te Koop

De civil leaders in de studie hebben een opvallend eigen waardenpatroon (a breed of their own)

Freedom of Choice (13)	Sustainability/ stability (11)	(Social) Justice (9)	Solidarity (8)	Independence (7)
<i>and</i>	<i>and</i>		<i>and</i>	<i>and</i>
Entrepreneurial spirit (13)	Respect (11)		Self-actualization (8)	Bonding & Bridging (7)

Twee polen in waardenpatroon:

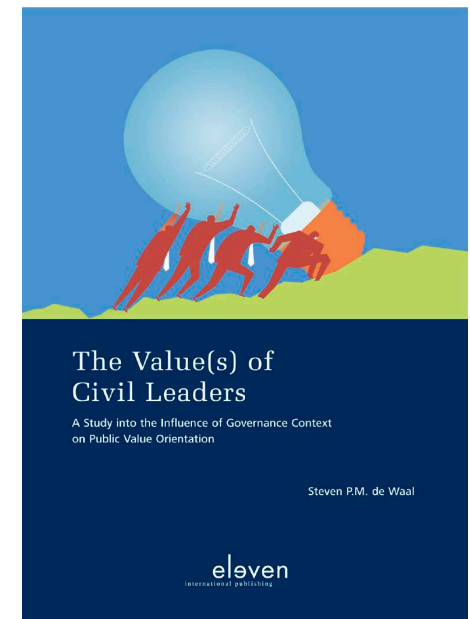
1. Eigenwijs, ondernemend, gepassioneerd in gedrag, door roeien en ruiten soms (het LEIDERSCHAP)
2. Betrokken op samenleving en missie, vanuit waarden verontwaardigd, solidair met maatschappelijke problemen en probleemgroepen (de PASSIE voor PUBLIC VALUE kant)

Een van de uitkomsten uit het promotieonderzoek: Handling the public debate is crucial for the success of the civil leader

The civil leader's approach, style and character in these public debates are as important, both for the public acceptance of their innovative work as for the possibility of further institutionalizing this innovation, as the actual public value of their effort. Other lessons can be drawn:

- *Any issue can be charged with values*
- *Purely private initiatives with positive public value generate little public debate*
- *The public debate is a special arena with little control*

So, the public debate can hit hard, affecting civil leaders personally as well as their organizations/networks, with little opportunity to control the result.

De slag naar leiderschap is weg van professioneel bestuur: Prominente burgers

Maatschappelijk leiders zijn *prominente burgers* die zich openlijk en indringend met de publieke zaak bemoeien.

Ze zijn ten dele daarmee de concurrent van politieke leiders in de publieke ruimte.

Deze definitie staat haaks op de politieke retoriek van 'gewone burger', 'zelfredzame burger' of 'de man in de straat of wijk', maar ook haaks op 20 jaar 'professioneel management' via managementindustrie

Ze doen dit op vrijwillige, min of meer altruïstische basis, maar zijn geen 'vrijwilliger' in klassieke zin.

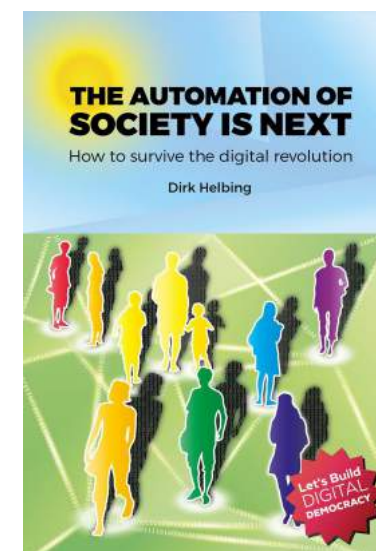
Maatschappelijk leiders kunnen dus ook heel goed worden aangetroffen in board rooms, profit en non-profit, opererend vanuit goed burgerschap ('burgerschap in de boardroom')*

* Zie SPM de Waal in S&D oktober 2013, De publieke sector verdient goed management;
www.publicspace.nl/publicaties/essays

2^e Effect: Disruptie van Publieke Diensten

Dilemma's door Disruptieve burgerkracht op publieke dienstverlening

- Vaak eisen van **op-maat-services en co-productie: Hoe daarop inspelen?** (Individueel en collectief, in primair proces en organisatiebreed)
- **Competitie of Partnership met burgerinitiatief (commons & cooperaties)?** Positie bekrachtigd in right to challenge en burgercoöperaties rond energie, wonen, zorg en onderwijs*
- **Verandering van governance leidend tot meer burgermacht (of 'eigendom' of 'commons' of 'mede-bestuur'?** ('Medezeggenschap' is al machteloos fake-instrument in nieuwe publieke arena)
- **Hoe omgaan met reputatie en reputatiemanagement door publieke tribune?**
- **Hoe inspelen op dreigende 'stille privatisering':** Iedereen met enige koopkracht kan via platformtechnologie overgaan op allerlei 'keuzes' uit vele productarrangementen, ook internationaal

* Zie verder: <https://www.publicspace.nl/2017/10/16/burgermacht-nieuwe-regeerakkoord-aanwezig-mager/>

Andere interactie & verhoudingen (ook in primair proces!) revolutionair veranderd! Musea hebben het door

Eerste: nieuwe technologie in de klassieke verhouding

Tweede: nieuwe technologie leidend tot nieuwe interactie: Met de familie een schilderij beleven

Wensen moderne burger worden hierdoor gefaciliteerd

FD, augustus 2015

Beetje dom: participatie samenleving (nietszeggend pleonasme)

- **Teveel gemotiveerd als bezuiniging op collectieve kosten:** afwenteling van zorgen van trage en zwakke overheid, bureaucratisch wordt burgerinitiatief ook meteen verondersteld en zelfs opgelegd
- **Onderliggend burgerschapsbegrip te economisch-liberaal:** individueel (zelfredzaamheid), geen burgerorganisaties, geen impact op bestaande publieke organisaties
- **Te romantisch: niet belegd met macht, zoals:**
 - Right to Challenge (augustus 2016 CU/PvdA)
 - Vouchers (oa PGB)
 - Preferred positie op bepaalde sociale (!) criteria bij aanbesteding (***alledrie inmiddels expliciet gesteund in regeerakkoord 2017***)
 - Bijzondere governance-eisen vanuit commonsperspectief

Co-productie veiligheid: leert ook iets over professionele weerstand

\$100,000 Warrant - Issued For Maria Ayala
AMBER ALERT
 Taken From Palmdale California - IF SEEN CALL - 661- 272-2400

5-month-old Joliet Cedano

Maria Cedano Ayala - 43 - Suspect

Investigators believe that 5-month-old Joliet Cedano may be with her biological mother, Maria Cedano Ayala.

Joliet Cedano is 23 inches tall and weighs 12 pounds, and was last seen wearing a red and white shirt and blue jean overalls.

Ayala was described as 43 years old, about 5 feet 5 and weighing about 150 pounds. Police said she may be driving one of two vehicles: a blue four-door 1995 Mercury Marquis, license plate number 5RSK813; or a black 2000 Chevrolet Silverado pickup truck, license plate number 7D92423.

1995 Mercury Marquis,
California plate number 5RSK813

2000 Chevrolet Silverado
California plate number 7D92423

Palmdale Station 661-272-2400

PLEASE HELP
<http://SomeoneIsMissing.com>

\$100,000 Warrant - Issued For Maria Ayala

AMBER
AL-RT

VERMIST

Anass Aouragh (13)

Jongen. Vermist sinds 06-02-2013 uit Wassenaar. 1m68, kort zwart haar, groen Diesel jack, bruine broek

[Details vermissing](#)

Deel dit alert:
 [f](#)
[t](#)
[H](#)

Heeft U informatie?

Neem contact op met de politie. Bel: 0800-6070

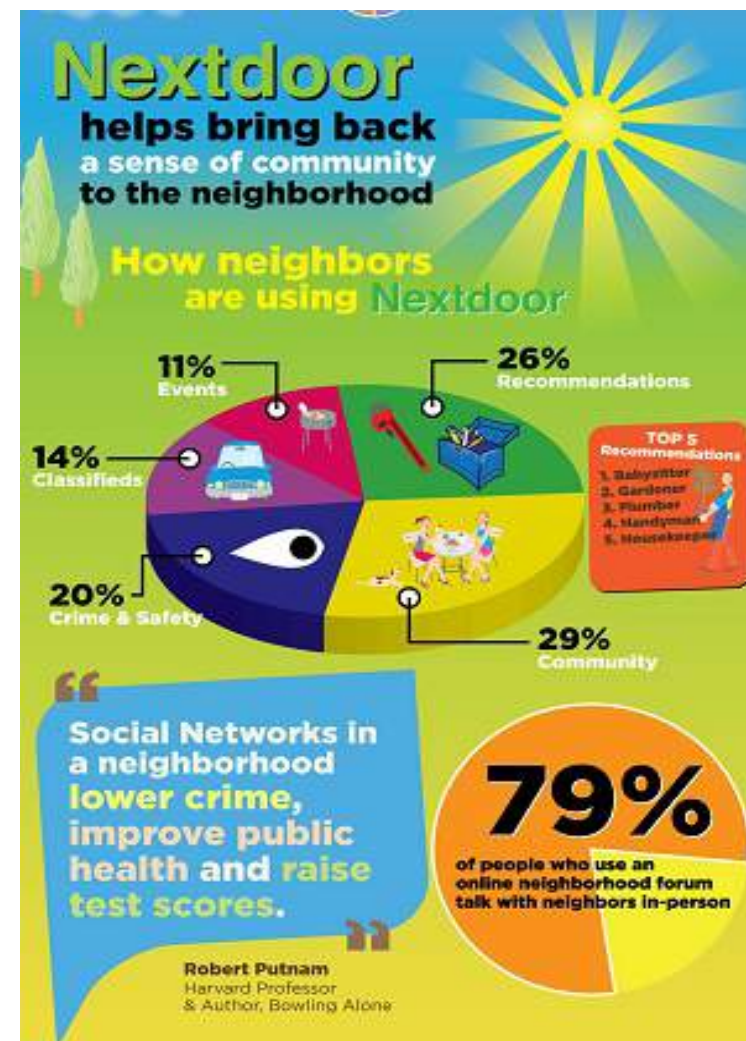
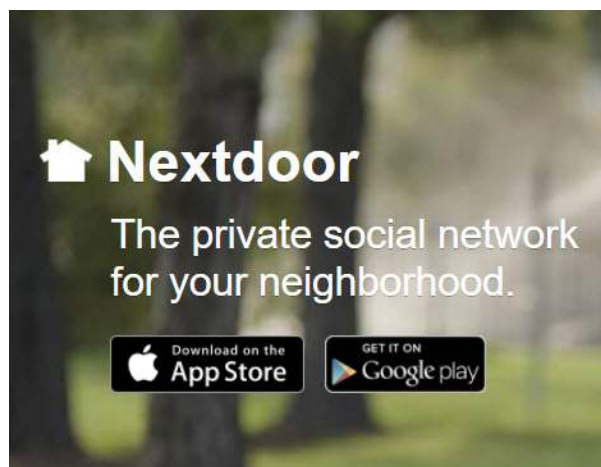
AMBER
AL-RT

**GEEF ONTVOERDERS
GEEN KANS**

Download de app
amber.nl/zoekmee

Buurtapps als basis onder nieuw burgerschap (in de buurt)

Nextdoor becomes a lifeline to the neighborhood

III.

Eist fundamenteel ander leiderschap: Civil Leadership

Waarom vraagt deze revolutie om een nieuw soort leiderschap?

Waarom Leiderschap?

Leiderschap gaat altijd ook om *context en cause*, niet alleen ‘feel good’-term

Persons, not policies: Revolutie en disruptie en fundamentele onzekerheid en angsten leiden tot roep om en noodzaak van leiderschap

Disruptie kan alleen gepareerd worden door echt en zichtbaar luisteren en vertrouwenwekkend optreden in nieuwe tijd tegenover *nieuwe publieke arena*

Waarom Civil Leadership?

Kerneffect revolutie: machtige burgers en machtige civil society

De permanente publieke tribune en machtige burgers vragen om nieuw publiek leiderschap vanuit nieuwe positie en houding van ‘one of us, citizens’

Waarom ‘private for public’?

Politiek kan nieuwe arena niet aan. Verdediging vaak zwak. Beroepsmatigheid werkt tegen hen. Schuilen bij politiek gaat daardoor niet meer. Passie voor publieke zaak beter te communiceren vanuit ‘vrijwillig burgerschap’

The defining elements of Civil Leadership

1. Character and Values

- Operating and an attitude as 'one of us'-citizens
- Passion and entrepreneurship for public and societal cause and issues
- A fitting and credible biography* (one of the weaknesses of politicians 'by profession')

2. Competences

- Rhetorics (because of the permanent public grandstand)

3. Purpose and (aimed) Impact

- Trust
- Public support
- Message & Public Cause, generates followership

* *Following Aristotelian rhetorical theory: 'Ethos' (personal involvement, authority and credibility) (next to Pathos and Logos)*

IV

Fundamentele effecten op RvT (voorzet)

**Bijzondere Nederlandse
stelselkwestie: model van
maatschappelijke
ondernemingen:
private rechtspersoon + non-
profit + binnen publiek bestel**

Perspectief maatschappelijke ondernemingen*: daarom corporate governance!

Systeem met maatschappelijke ondernemingen geldt in 5 sectoren:

- a. Woningcorporaties
- b. Publieke omroepverenigingen
- c. (Bedrijfstak) pensioenfondsen
- d. Zorg, zowel verzekeraars als aanbieders
- e. Onderwijsorganisaties

Uniformering per sector en verplichting deelname bedrijven/burgers uniek NL

Andere sectoren kennen ook uitvoerende nonprofits met een publieke taak (zoals Cultuur), maar afwijkingen in: wettelijke plicht tot deelname, overheidsinspectie en -toezicht, wettelijke eisen aan taak en product, uniforme erkenning en/of volledig publieke financiering, inclusief tariefstelling, wettelijke eisen aan governance. Dan, zoals ook in buitenland gebruikelijk, model van aanbesteden of preferred partnerships.

* Origineel in S.P.M. de Waal (2000), 'Nieuwe strategieën voor het publieke domein'

Verkeerde 'frames' (onderliggende 'schrikreactie' niet erg strategisch intelligent)

'Populisme': Scheldwoord dat als boemerang terugkeert bij de gebruikers: zij tonen daarmee juist aan dat ze dus zelf 'het volk' niet meer begrijpen en niet meer bereiken, een zwaktebod voor IEDERE democratische partij.

Hun tegenstanders kan ook nog 'slachtoffer' status claimen, omdat het kan worden geframed als 'een typische gesloten elitaire kaste die zich verzet tegen nieuwkomers (zoals ik)'

'Elite' en 'elitair': Is een - andersom - teveel naar binnengeslagen scheldwoord van 'de anderen', het creëert dus nu onzekerheid en schuil- en wegduikgedrag bij zittende bestuurlijk verantwoordelijken.

Er zijn ALTIJD elites en leiders nodig. Het gaat nu om het JUISTE leiderschap: de juiste normen en waarden, juiste houding, juiste gedrag, juiste communicatie

en daar gaat de publieke strijd in nieuwe publieke arena nu vooral over!

'It's personalities, not policies!'

COLLIGNON

Effecten op RvT/RvC

- Pijnlijk keuzes en beslissingen komen ook op publieke tribune, inclusief samenstelling RvT/RvC. Grote vraag: **hoeveel rol zelf naar publieke tribune?**
- Oude bestuurlijke routines en mechanismen werkten vaak alleen in **besloten kring**, komen nu vaak toch 'op straat'
- Veel 'stakeholdermanagement' was binnenkamertjes, moet veel meer naar **openbaar en 'public support' ('fanclub'*)**
- **Heb ik het brede leiderschap op allerlei niveaus die dit aankan en er goed op reageert? Kan de bestuurder optreden op de publieke tribune met gezag?**
- **Belangrijke RvT positie & bevoegdheden in nieuwe strategische context:**
 - selectie en beoordeling top
 - beloning en incentives naar alle leiderschap en cultuur (vooral in frontlinies)
 - wijze van besluitvorming en besluiten zelf
 - open normatief (!) debat over purpose en missie
 - samenstelling als cultuur signaal

* Drs. S.P.M. de Waal 'Strategisch management voor de publieke zaak', Boom 2008

BIJLAGE

Nadere informatie over Public Space en Steven de Waal

Public SPACE (zie: www.publicspace.nl/over-public-space en /publicaties)

Ontstaan **ca. 2001** als onafhankelijke denktank vanuit Boer&Croon Strategy and Management Group, strategische consultancy en eindverantwoordelijk interim-managementfirma. Acties o.a. Executive Exchange Network.

Basis: Boek drs. S. P. M. de Waal (**2000**): *'Nieuwe strategieën voor het publieke domein'*: o.a. introductie begrip 'maatschappelijke onderneming'. Voorafgegaan in **1994** met Handboek Maatschappelijk Ondernemerschap, aangeboden aan Eelco Brinkman, toen fractievoorzitter CDA in Nieuwspoor

Verzelfstandigd in Stichting met Steven de Waal als bestuur **begin 2004**, na zijn vertrek als bestuursvoorzitter en vennoot; Denktankleden gingen allen mee (<https://www.publicspace.nl/over-public-space/netwerk>)

In **2007** Manifest met presentatie in Nieuwspoor: *'Naar een intelligente en verbonden overheid'*, evaluatie daaropvolgend mediadebat in *'De verhakseling door Polderpolitiek'*

Achtergrond Public SPACE (vervolg)

In **2008** Boek met presentatie aan Frank Heemskerk (Stas EZ) in Havengebouw Rotterdam:
'Strategisch management voor de publieke zaak'

Vanaf hier steeds meer Denknetwerk ipv Denktank

In **2010 en 2011** rapporten over Jeugd Gezondheidszorg en Decentralisatie Jeugdzorg (m.m.v. GGD Nederland), presentaties aan Andre Rouvoet (Minister) en aan Dannenberg (VNG) en Van Gastel (DG)

In **2014** promotie dr. S. P. M. de Waal bij USBO, promotor Paul 't Hart, *'The Value(s) of Civil Leaders'*

In **2015** presentatie aan Kim Putters (Directeur SCP) in Dudok, *'Burgerkracht met Burgermacht'*, debat aan de basis m.m.v. o.a. Staf Depla, Paul Schnabel, Raymond Gradus

In **2018** uitgave van *'Civil Leadership as the Future of Leadership'* (Amazon), wereldwijde lancering, in Nederland in Pakhuis de Zwijger m.m.v. o.a. Rinda den Besten (vz PO Raad) en Reinier van Zutphen (Nationale Ombudsman)

Mei 2015

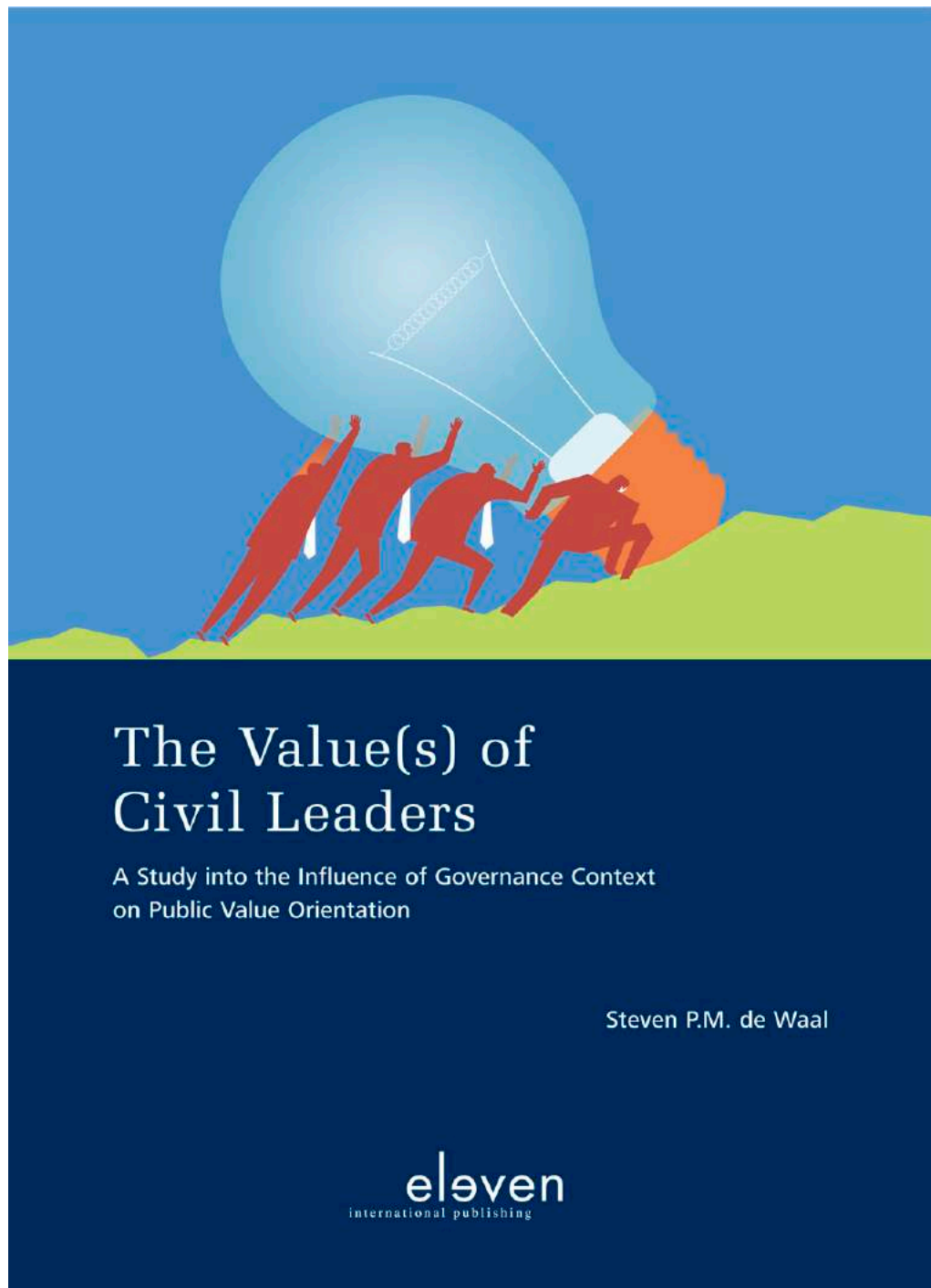
Debatten, literatuurstudie en discussie op site. Keynotes o.a.: Paul Schnabel, Staf Depla en Raymond Gradus

Hoofdpijn:

Actuele aandacht voor burgerschap is positief, maar nu naïef en vrijblijvend:

- Hoe verandert dit de institutionele orde?
- Welke burgermacht hoort bij grotere inbreng en verantwoordelijkheid?
- Hoe verhouding met bestaande maatschappelijke ondernemingen: concurrent of partner?

Introductie nieuwe concepten, o.a. private façade maatschappelijke onderneming en polderpaternalisme

Proefschrift, oktober 2014

Onderzoek onder 30 maatschappelijk leiders naar hun waardenpatroon

- Hoe waarden en waardenoriëntatie hun leiderschap beïnvloeden
- Hoe besturingsomgevingen (for-profit, non-profit, informal active citizenship) daarop inwerken

Belangrijke begrippen:

- persoonlijke waarden en waardenpatronen van markt/overheid/samenleving
- civil society
- public value
- besturingscontexten
- leiderschap.

Nadere info op de site

Afbeelding uit samenvattend FD artikel; te vinden op site www.publicspace.nl

- <https://www.publicspace.nl/2015/03/16/portretten-maatschappelijk-leiders>
- Voor samenvatting, portretten en overzicht onderzochte maatschappelijk leiders
- Apart blog met 10 punten samenvatting:
<https://www.publicspace.nl/2014/11/06/de-waarden-van-maatschappelijk-leiders-10-punten>

Manifest Public Space (2008)

In het manifest 'Naar een intelligente en verbonden overheid' ontwikkelt de Denktank van Public SPACE, Centre on Strategies for Public And Civil Entrepreneurs, een concept voor een nieuwe overheid. Een concept dat optimaal gebruik maakt van de positieve kracht van de opkomende 'Civil Society'.

De overheid bevindt zich in een cruciale overgangperiode. Ze moet veranderen van log en bureaucratisch naar flexibel en resultaatgericht. Van een gesloten bastion naar een open, uitnodigend huis waar burger, instelling en bedrijf zich welkom en serieus genomen voelen.

In de visie van Public SPACE breekt een nieuw tijdperk aan, een tijdperk van 'hybriditeit' en publiek-private samenwerking. De tijd van een ideologische inzet op marktwerking en privatisering loopt op zijn eind, maar ook de tijd van een almachtig regerende overheid of een gedetailleerd sturende politiek. Voorwaarde voor een positieve hybriditeit, is een overheid die intelligent en flexibel reageert op initiatieven uit de samenleving. Een overheid die initiatieven uitlokt, stimuleert en opzoekt.

Dit manifest bevat een analyse van de ontwikkelingen, denkpatronen en situaties die in de voorbije periode echte oplossingen bij de (rijks)overheid in de weg hebben gestaan. Het laat zien waar nieuwe vormen van samenwerking, gepland en spontaan, succes hebben.

Ter inspiratie geeft het manifest elf concrete verbeteratappen en suggesties voor aansprekende grote werken als symbolen van een nieuwe aanpak 'in het laagland'.

Het manifest is geschreven in 2006. Het geeft een visie en een programma waar overheid en private partijen nog jaren mee vooruit kunnen.

Public SPACE Foundation is een priaat initiatief. Doelstelling van de Stichting is bijdragen aan het debat over de invulling van de publieke sector door eigen onderzoek, onderzoek met anderen, congressen, lezingen en een actieve website. De impact van de opkomende civil society is een belangrijk aandachtspunt. Eenmissie is het ontwikkelen van 'Winning Strategies for the common good'.

Naar een intelligente en verbonden overheid

Naar een intelligente en verbonden overheid

Manifest van de Denktank van Public SPACE Foundation

Centre On Strategies For Public And Civil Entrepreneurs

Originele concepten Public Space 2000-2018

Maatschappelijke Onderneming (2000): Typisch Nederlands stelsel met private non-profitorganisaties in publieke dienstverlening, voortgekomen uit burgerinitiatief eind 19^e, begin 20^e eeuw, met maatschappelijk ondernemende strategie op 3 geldstromen: collectieve middelen, filantropie en commercie(voortbouwend op introductie **maatschappelijk ondernemerschap** in 1994).

Disruptief Burgerschap (2015): De disruptieve technologieën (internet, platforms, social media) bieden een machtig instrument voor burgers: eigen data, eigen opinievorming, publieke opinie werkelijk publiek, eigen communitybuilding, eigen publicatie. Er is eindelijk een direct en onafhankelijk kanaal tussen en van burgers. De gebruikelijke manipulaties zijn hoogstens vervangen door AI manipulatie. Disrupteert representatieve democratie en aanbodgedreven publieke dienstverlening.

Originele Concepten Public SPACE (2)

ChinaZorg (2011): Zorgstelsel Nederland is net als China: kernmacht centrale staatssturing en – controle, beetje markt aan de randen. Grootste probleem: patiënten hebben geen marktmacht, zoals keuze tussen aanbieders of innovatieve behandelingen.

Maatschappelijk Leiderschap (2014): Private personen die op een bijzondere wijze en vanuit eigen drijfveren en waarden bijdragen aan de publieke zaak. Mijn proefschrift en promotieonderzoek. Kern: personen zijn belangrijker dan institutionele positie en meer dan informeel burgerschap: Burgerschap in de Boardroom

Polderpaternalisme (2015): Nederlandse bestuurlijke cultuur van ‘polderen’ in (te) kleine besloten en weinig representatieve kring leidend tot vaak onduidelijke, late compromissen die dan wel ‘paternalistisch’ worden opgelegd aan burgers. Weinig gezagvol, niet creatief genoeg in disruptieve tijden, uiteindelijk regentesk amateurisme.

Relevante persoonlijke achtergrond

Geboren in Waalwijk (1955), Dr. Mollercollege Gym Beta (1973), Andragologie (cum laude, 1979), Gemeente Helmond (welzijnsplanning) en Ministerie van BiZa (Interdepartementaal organisatie-werk)

- a. **Ondernemer, bestuursvoorzitter eigen onderneming & strategie consultant, m.n. in maatschappelijke ondernemingen en overheid (1985-2004) (Boer&Croon)**
- b. **Daar ook oprichter Public SPACE (ca. 2001), na vertrek als vennoot (2004) Public SPACE Foundation, voorzitter**
- c. **Vrijwilliger dichtbij de politiek: lid Partijbestuur (2000-2005), voorzitter Adviescie. Zorgstelsel (Congres 2005), Campagne Nr 1 Eerste Kamerlijst (2010), lijstduwer (2017) (PvdA)**
- d. **Promotie: Value(s) of Civil Leaders (2014) (RUU USBO)**
- e. **Actief burger, in stad Utrecht (o.a. FC Utrecht, Theater Utrecht, RTV Utrecht & ROC Midden Nederland) en landelijk (o.a. Cultuur + Ondernemen, Visitatiestelsel Woningcorporaties)**